Poštarina plaćena u gotovu.

ŽIVOT S CRKVOM

LITURGIJSKI TJEDNIK
SA NEDJELJNOM Sv. MISOM

Nemojte moliti što drugo preko sv. Mise, već molite samu sv. Misu.

Pijo X.

I. korizmena nedjelja

God. I. 10. III. 1935. Broj 15.

Boja je ove nedjelje ljubičasta.

SADRŽAJ:

Što znači naslovna slika?

Slika ne treba tumačenja pa ovdje uz sliku donosimo nekoliko uvodnih misli u ovu sedmicu iz nove krasne knjige o Isusu Kristu od franc. kan. Cristianija, sveuč. profesora u Lyonu:

Prije svega treba spomenuti da nam ništa ne bi bilo poznato što se je ovdje dogodilo daleko od ljudskog pogleda, da nije Isus Krist objavio svojim apostolima. A kad im je objavio i kad o ovom pišu tri evandeliste, znači da je Krist davao veliku važnost ovom događaju.

Jasno je da je borba između dviju duhovnih moći, Mesije i sotone, morala biti strašna, tako da ne možemo ni zamisliti mi koji ne poznajemo pravo duhovno. Ovo je značajan otsječak gigantske drame, koja vrlo visoko nadilazi našu malu zemaljsku povijest. Mi poznajemo samo nekoliko prizora ove drame: borbu dobrih i zlih anđela, otpad od Lucifera zavedenih osuđenika, napastovanje Eve i pad Adamov, napastovanje Krista u pustinji i pobjedu Mesijinu, smrt Isusa na križu kao zlodjelo svih udruženih zlih sila na svijetu, ali i pobjedu upravo ove smrti nad svim tim silama.

Ovo što se je dogodilo u pustinji, znači odmazdu zla nad dobrim; odmazdu ljudskog roda, koji pretstavlja novi Adam, nad sotonom koji je pobijedio starog Adama. »Sin čovječanski« osvećuje poraz »oca čovječanstva«.

Na početku evandeoskog djelovanja označuje s ovim Krist da će sav Njegov život biti boj proti sotoni i da će konačno dobro nadvladati zlo.

ŽIVOT s CRKVOM

God. I. — **I. korizmena nedjelja** — Br. 15

Što moramo znati o korizmi?

Evo nas u najvažnijoj đobi crkvene godine! Tri predkorizmene nedjelje bile su tri stepenice u korizmeno svetište. Istina, dok smo se mi pripravljali na sv. korizmu, svijet se je veselio i zabavljao, ali prolazeći kroz ovo predvorje stišala se je sva buka svijeta. Na pragu svetog korizmenog posta čeka sv. Crkva da naša grešna čela pospe pokorničkim pepelom. Skrušenim srcem ulazimo u korizmeno svetište da se kroza nj posve očistimo i u svetinji nad svetinjama velike sedmice uskrsnemo s Isusom na nov život.

PEPELNICA.

Korizma dolazi, kako smo već vidjeli, od lat. riječi »quadragesima« (tal. »quaresima«), a znači »četrdesetnica«, t. j. onih četrdeset dana posta i pokore kojima se pripravljamo na Isusovo i svoje Uskrsnuće. Korizmu dakle sačinjavaju šest korizmenih nedjelja, ali kako se radi uspomene Isusova Uskrsnuća kršćani nijesu nikada postili u nedjelju, tako šest nedjelja nije davalo punih četrdeset dana. Zato je sv. Crkva odredila da korizma počinje četiri dana prije I. korizmene nedjelje. Naš narod I. korizmenu nedjelju naziva »čista nedjelja« i time je označilo cilj čitave korizme, u kojoj moramo svoju dušu očistiti od grijeha. Po tome se i srijeda kojom počinjemo korizmu, zove »čista srijeda«.

Crkvena se liturgija ne sastoji samo od riječi i molitava. Sveta Crkva hoće da zadovolji čitavog čovjeka, sva njegova osjetila. Tako su nastali crkveni obredi, koji mnogo jače uplivaju na čovječju dušu nego li sama riječ. Vidimo to i po obredu kojim nas sv. Crkva uvodi u sv. korizmu. Blagoslov pepela i pepeljenje uvodi nas u korizmeno raspoloženje ljepše od najživlje propovijedi. Tu slušamo i gledamo i osjećamo da se moramo pokoriti. Zato se početak korizmenog posta zove Pepelnica.

Godinu za godinom pristupamo k oltaru da nam svećenik pospe glavu pepelom i da nad sobom čujemo riječi koje je Gospodin rekao Adamu iza grijeha: »Spomeni se, čovječe, da si prah i da ćeš se u

prah povratiti!« — a znamo li zapravo što znači pepeljenje? Da ovaj obred točno shvatimo, moramo pogledati kako se je vršio u staroj Crkvi.

Tada su kršćani bili još vrlo gorljivi i Crkva je strogo pazila da među kršćanima ne bude koji nedostojan tog imena. Kad ti, kršćanine, po nesreći danas padneš u teški grijeh, ideš u ispovjedaonicu, ispovijediš svoj grijeh, dobiješ malu pokoru, svećenik ti da odriješenje i opet možeš da živiš crkvenim životom. U staro je doba bilo sasvim drukčije. Kad bi ko teško javno sagriješio, morao bi da čini i tešku javnu pokoru, biskup bi ga isključio iz Crkve pa nije smio prisustvovati sv. Misi ni pristupati sv. pričesti. To je trajalo često i koji mjesec, a za vrlo teške prestupke išlo je i na godine.

I evo upravo korizma je u staro vrijeme bilo doba te javne pokore. Na pepelnicu sabrali bi se javni griješnici pred crkvenim vratima, obučeni u kostrijet i bosi. Svećenici bi ih odveli u crkvu i nad njima molili pokorničke psalme. Biskup bi ih onda oškropio blagoslovljenom vodom, posuo pepelom i odjenuo u posebna pokornička odijela. Posipajući ih pepelom govorio je nad svakim: »Spomeni se, čovječje, da si prah...« Na to bi ih odveo pred crkvena vrata i tu ih upozorio da su radi grijeha isključeni iz Crkve, kao što je Adam radi grijeha bio potjeran iz raja. Još bi im obećao da će ih na veliki četvrtak primiti natrag u crkvenu zajednicu ako budu dotle činili pokoru, molili, postili se i davali milostinju. — Možemo misliti, kršćani, kako je ozbiljnost i strogost tog obreda uplivala na vjernike da se čuvaju grijeha!

Iz poniznosti su se javnim griješnicima počeli pridruživati i drugi vjernici te se dali posuti pepelom. S vremenom je Crkva i postala mnogo blažom pa ni za javne grijehe nije više tražila javnu pokoru. Opće pepeljenje zapovijedio je za cijelu Crkvu Papa Urban II g. 1091. Kroz čitav srednji vijek dolazili su vjernici na taj dan u crkvu bosi i u pokorničkim odijelima. Činili su to i carevi. Upravo kao što su i stari Ninivljani u kostrijeti i pepelu s vladarom na čelu dali Bogu zadovoljštinu za svoje grijehe.

Pepeo za ovaj obred pravi se od grana palama i maslina, koje su bile blagoslovljene na cvijetnu nedjelju prošle godine. I to ima svoje lijepo značenje. Palma je znak pobjede kojom je Krist svladao smrt i otkupio svijet. Ali svojim smo grijesima mi uništili, koliko je u našoj moći, Isusovo otkupljenje, pa ako hoćemo da se obratimo, moramo najprije činiti pokoru.

Pepeo propovijeda da se zamislimo, zove nas na pokoru. Kad stupiš, kršćanine, k oltaru da ti svećenik pospe glavu pepelom, sjeti se ovih riječi R. Quardinija (iz knjižice »Sveti Znakovi«): „Prolaznost, to znači pepeo. Našu prolaznost, ne prolaznost drugih. Našu; moju! Moj mi svršetak naviješta, kad mi svećenik na početku korizme pepelom nekoć svježe zelenih grana minule cvjetne nedjelje zariše povrh čela križ govoreći: »Spomeni se, čovječe, da si prah i da ćeš se u prah obratiti!« Sve će postati pepeo. Moja kuća, moje odijelo i pokućtvo i novac; polja, livade i šume. Pas što me prati, i živina u štali. Ruka kojom pišem, oko kojim čitam, i sve moje tijelo. Ljudi koje sam ljubio, ljudi koje sam mrzio, i ljudi kojih sam se bojao. Što mi se na zemlji činilo velikim, i što malenim, i što odvratnim, sve je pepeo, sve..."

KRST POKORE.

Osim pokore korizma je u staro doba bila i priprava na sv. krst. Kroz prva kršćanska stoljeća nijesu krstili djecu, osim u pogibelji života. Odrasle bi pak prije dobro poučili o sv. vjeri. Ta je priprava i pouka trajala nekoliko mjeseci, a kod nekih i nekoliko godina. Oni koji su se tako pripravljali na sv. krst, zvali su se katehumeni (po tom još upotrebljavamo riječi kateheta, katekizam). Kako je pak po sv. Pavlu (Rim. 6) naše krštenje u uskoj vezi s Isusovim uskrsnućem, nekoliko se je stoljeća u crkvi krstilo redovito samo na Uskrsno jutro, a one koji bi preostali, na jutro Duhova. (Zato se još i sada samo na ta dva dana svečano blagosiva voda za sv. krst.) Oni koji bi se dakle imali na Uskrs krstiti, kroz korizmu su imali neposrednu pripravu na sv. krst. Već sv. Augustin u jednoj propovijedi na početku korizme kaže katehumenima: »Približava se Uskrs, prijavite se za krst!« Takvi su već morali biti poučeni u osnovnim istinama kršćanstva, zato su se zvali Illuminati = rasvijetljeni.

Kroz korizmu su te rasvijetljene poučavali još o najvećim otajstvima kršćanske vjere, posebice o presv. oltarskom sakramentu, koji nijesu tako lako otkrivali nevjernicima, jer su se bojali nerazumijevanja i izrugivanja. Ni katehumeni nijesu još smjeli prisustvovati sv. Misi, pa zato se i zove čitav onaj prvi, poučni dio sv. Mise od početka do prikazanja »Misa katehumena«, jer su joj mogli i oni prisustvovati, ali nakon svršene propovijedi bi ih otpustili i preko prave Mise, t. zv. »Mise vjernika«, ostali bi samo vjernici. Uz to su kroz korizmu nad rasvijetljenima vršili razna zaklinjanja i ispitivanja, kao što se i sada u skraćenu obliku vrši neposredno pred krštenje. Na posebno svečan način su im predavali Vjerovanje, Oče naš i četiri evanđelja.

Radi svega toga dolazili su kroz korizmu svaki dan k sv. Misi svi koji su se pripravljali na sv. krst. Naravski da je

nova četa Kristovih boraca veselila sve kršćane, i mnogo pjesama i molitava u korizmenim Misama možemo shvatiti samo u vezi s ovim novim mladicama koje su imale skoro da prolistaju na stablu sv. Crkve. Svaki dan su kroz korizmu ovi krštenici išli na čelu procesije, koja je išla u razne rimske crkve da raznim svecima preporuče uzdanicu sv. Crkve. Držimo ovo na pameti, jer mnogo korizmenih Misa ne možemo shvatiti ako ovo smetnemo s uma.

Danas nema više ni katehumena ni javnih pokornika. Mogao bi onda ko reći da je život s Crkvom samo povijesni život. Ali nije tako. I ako sv. Crkva više ne zahtijeva od svojih vjernika da čine javnu pokoru, ipak je i sada glavni cilj korizme n a š e o b r a ć e n j e. Dobra korizmena ispovijed mora da u nama uništi sav grijeh, jer samo onda će Krist u nama o Uskrsu pobijediti i zavladati. A na isto nas sili i stara korizmena priprava na sv. krst. Pokora je sakramenat sličan krstu, pokora je dopunjak krsta, sakramenat pokore je zapravo drugi krst, pa se u crkvenom jeziku i naziva kao »krst pokore«. Uz to nas crkvena zapovijed veže pod smrtni grijeh da o Uskrsu pristupimo k stolu Gospodnjemu, upravo kao što su i novi krštenici na Uskrs iz krstionice ulazili odmah u crkvu, prisustvovali sv. Misi i primali sv. pričest. Valja dakle da i mi kroz korizmu pobožnije molimo, da češće polazimo u crkvu, gdje se u ovo vrijeme obilatije lomi kruh i sije sjeme riječi Božje; treba da ispitujemo svoju savjest, da se kajemo za svoje grijehe, da činimo za njih pokoru obdržavajući post i nemrs, te dijeleći po svojoj mogućnosti milostinju bilo duhovnim bilo tjelesnim djelima milosrđa. S a m o o n a j k o s e t a k o p o k o r i, o s j e t i t ć e s r e ć u p o n o v n o g s j e d i n j e n j a s K r i s t o m i N j e g o v o m C r k v o m, kako su je osjećali stari pokornici u veliki četvrtak. Samo onaj ko se tako pripravi, uskrsnut će kao i novokrštenici o Uskrsu s Kristom na nov život.

S KRISTOM TRPJETI.

Pokora i priprava na sv. krst bile su dvije glavne misli korizme u staro doba. Srednji vijek je nadodao još jednu: m i s a o n a K r i s t o v u m u k u. O njoj se u crkvenom životu govori tek od nedjelje muke, da se onda kroz dvije sedmice udubemo i uživimo u veliko otajstvo Isusove muke i smrti. Ali ako se kroz korizmu moramo da pokorimo i obratimo, nema za to jačeg sredstva od Isusove muke. Već samo površno čitanje Isusove muke potrese dušom svakog čovjeka u kojemu nije već zamro svaki duhovni osjećaj. Kako pak mora djelovati na nas misao da sve što je Isus pretrpio, da je pretrpio za nas i radi nas! Radi nas se je znojio

krvavim znojem, radi nas bio izdan i uhvaćen, radi nas bičevan i trnjem okrunjen, radi nas osuđen i opljuvan i osramoćen, radi nas na križ položen, na križu uzdignut i na križu proboden. Sve radi nas i radi našega spasenja.

Evo dosta, kršćani, vremena, četrdeset punih dana da možemo razmatrati spasonosnu muku našega Spasitelja! Naš ju je narod uvijek posebno volio i na razne načine opjevao. Bila mu je to jedina utjeha u mukotrpnoj njegovoj prošlosti. I na našem jeziku imamo krasnih knjiga o Isusovoj muci. Vimerova »Muka i slava Isusa Krista« (ili III. dio njegove knjige »Isus Krist«) je najljepše i najzgodnije štivo za korizmu. Malo takvih djela imaju i veći narodi. O. Kulunčić ima mnogo razmatranja o Isusovoj muci. I mi ćemo za svoje čitaoce kroz korizmu donijeti ukratko opis Isusove muke. Počet ćemo u slijedećem broju. Najljepše pak i najkorisnije ćemo se uživjeti u muku Isusovu moleći i razmatrajući žalosna otajstva sv. krunice te obavljajući s Isusom Njegov križni put. Idimo za Njim i s Njime na Kalvariju!

Evo sad je vrijeme!

Na putu k Bogu nema počinka. Duhovni život ne pozna praznika. Ali čovjek nije stroj koji radi uvijek jednako i uvijek istom silom. Život u prirodi i život u svijetu nije ravna crta već krivulja. Tako i d u h o v n i ž i v o t i m a s v o j i h u s p o n a. Milost nije suprotna naravnome, i Crkva se zna prilagoditi čovječjoj naravi. U svojoj se je crkvenoj godini tako lijepo prilagodila ovom raspoloženju naše duše. Zato je sv. Crkva postavila dva blagdana, Božić i Uskrs, kao dva vrhunca, na koja se duša ima popeti. S tim je u jednoličnost duhovnog života unijela raznolikost koja oživljava. Proživljavajući običan život sv. Crkve ujedamput se nađemo pred visokim brdom i već nas sama narav nagoni da ga svladamo, da se na nj dignemo pa stalo nas još toliko truda. Sv. Crkva je doista najbolja učiteljica duhovnog života.

Evo nas danas n a p o č e t k u u s p o n a k n a j v e ć e m v r h u n c u c r k v e n e g o d i n e, k Isusovom i našem uskrsnuću. Jasno je da je ovo najvažnije doba crkvene godine. Sve duševne sile moramo uložiti da dostignemo tako visoki cilj. Sami ne možemo, ali je s nama Isus. Zato sv. Crkva sve misli i poticaje crkvene godine veže uz sv. Misu. Tako je svaka nedjeljna sv. Misa nov putokaz k Bogu. Molitve, pjesme i čitanje pojedine Mise najljepše označuju i uvode nas u proživljavanje Isusova života u crkvenoj godini. Samo

onaj može da živi s Crkvom i po Crkvi s Isusom ko prouči, prati i proživi svaku nedjeljnu sv. Misu. Po tome vidimo i veliku važnost današnje I. korizmene nedjelje.

1. U KRISTOVOJ ŠKOLI BORBE I POBJEDE.

Otvorimo najprije današnje evanđelje. O njemu je već bilo govora u 7. broju našeg listića kad sam vam, kršćani, pripovijedao početak Isusova javnog života. Sigurno niste još zaboravili da je svoj javni život Isus započeo krštenjem u rijeci Jordanu. A tada je po nadahnuću Duha Svetoga išao u pustinju, gdje je 40 dana postio i molio. Rekli smo onda da je Isus u pustinji obavio četrdesetdnevne duhovne vježbe kao pripravu za svoje javno nastupanje i naučavanje. Iza 40 dana pokore svladao je Isus sotonu sa svim njegovim napastima, da odmah na početku svog djelovanja pokaže kako je došao na svijet da sruši kraljevstvo sotone. Danas eto čitamo o toj Isusovoj pokori, napastovanju i pobjedi.

Ne znamo točno gdje je Isus sproveo 40 dana posta. Znamo samo da je to bilo u pustinji, a sv. Marko nadodaje da je Isus bio sa zvijerima. Kršćanska predaja označuje pokrajinu Karantaniju na istoku grada Jeriha kao Isusovo prebivalište. Kršćanstvo je dalo mnogo pokornika i pustinjaka, a svima je najljepši uzor Isus. A sv. Crkva, koja hoće da joj vjernici svake godine iznova prožive Isusov život, hoće i da vjernici s Isusom 40 dana poste.

Iza kako je Isus tako postio 40 dana i 40 noći, napokon ogladnje. Tada pristupi sotona da Ga napastuje. Hvata prvu prigodu i vidjevši da je Isus gladan predlaže Mu: gladan si, dugo si postio na čast Bogu, sad učini čudo, tà Ti si Sin Božji, samo jedna Tvoja riječ, i ovo kamenje u pustinji postat će kruhom; kad se nasitiš i obnoviš svoje sile, onda ćeš moći više raditi za Božje kraljevstvo koje hoćeš da osnuješ. A Isus odgovori: »U sv. pismu piše, da ne živi čovjek od samog kruha, jer osim tjelesnog ima još viši život duše, koja se ne hrani kruhom već Božjom riječi.« — Možda ćete, kršćani, pitati: u čemu je ovdje napast? Zar ne može doista Spasitelj učiniti čudo da se najede? Zar to ne može on koji godinu za godinom čini da na njivama raste žito? Eto upravo u tome i jest napast. Sotona je vrlo lukav te zna da prikaže napast kao nešto lijepa, naravskoga i potrebna. Tako i s nama postupa, jer niko ne bi pristao na napast kad bi je sotona prikazao onakovom kakova doista i jest. Više puta djelo na koje nas sotona navodi, i nije zlo, a zna biti pobožno i sveto, ali grešan je uzrok i cilj radi kojega i na koji hoće sotona da nas zavede. — To je htio i od Isusa. Sada na početku Isusova javnog života nagovara ga da prvo svoje čudo učini na

njegov nagovor i da ovim čudom dade prednost tjelesnom životu pred duhovnim i da tako osnivanje svojeg duhovnog kraljevstva započne zemaljskim i tjelesnim sredstvima. Ali Isus koji će kasnije pred Pilatom svečano izjaviti: »Moje kraljevstvo nije od ovoga svijeta«, odbio je napasnika i tako jasno pokazao kako nije došao na svijet da se pobrine za tjelesne potrebe ljudi, već da u njihovim dušama osnuje Božje kraljevstvo.

Isto vrijedi i o drugoj napasti. Sotona povede Isusa u Jeruzalem na vrh hrama i predloži Mu da se baci dolje među mnoštvo. Bio je možda tada koji židovski blagdan i začuđeni bi Ga puk odmah proglasio i prihvatio kao Mesiju (= obećanog Spasitelja). Tim više što je među pukom doista išao glas da će se Mesija objaviti s vrha hrama. Da se pak Isusu neće ništa zla dogoditi, poziva se sotona na riječi jednog psalma. Što dakle hoće sotona? Ništa drugo nego da Isus upotrebi jedno izvanjsko, svjetovno, tjelesno sredstvo za osnutak svog duhovnog kraljevstva. Kraljevstvo se pak Božje ne osniva na čudovištima ili, kako bismo mi rekli, na senzacijama i ne nastupa s bukom, već neopazice i nečujno ulazi u ljudska srca. To je bivstvena oznaka duhovnog Božjeg kraljevstva i protivan nagovor otklanja Isus kao tešku napast proti Bogu i Njegovu kraljevstvu.

Još treći put pokuša sotona isto, kad odvede Isusa na vrlo visoku goru i pokaže Mu sva kraljevstva svijeta i slavu njihovu. Sve to on radi istočnog grijeha i nebrojenih osobnih grijeha si prisvaja i pripravan je sve to prepustiti Isusu samo ako mu se pokloni. Kako strašna je ta pomisao, ali i kako zamamna je ta napast, za Isusa, ako je gledamo ljudskim očima! Isus je došao da osvoji svijet, da ga učini kršćanskim, a eto sotona Mu ga nuđa odmah na početku Njegova djelovanja. Kolike bi na Isusovu mjestu i kolike je sotona tako predobio: sve im je dao, ali zato su mu oni dali sami sebe. Ljudi mogu to učiniti, ali ne može Isus-Bog, i zato tjerajući sotonu od sebe potsjeća na dužnost, da je sve što je stvoreno, dužno da se klanja Bogu i Njemu jedinomu da služi.

Ne čudimo se, kršćani, kako je Isus uopće dopustio da Ga sotona kuša. Nama na utjehu. U svemu nam je htio da bude sličan osim u grijehu, jer nije ni mogao sagriješiti. A napast, pa bilo kako strašna, dok je čovjek odbija, nije grijeh već radije prigoda za pobjedu i zaslugu pred Bogom. Od Isusa se pak naučimo kako ćemo se boriti i pobijediti. Isus sva tri puta tjera napasnika riječima sv. pisma, riječima Božjim. I u nama će samo Božja riječ zaglušiti i prevladati buku strasti i napasti. Zato revno slušajmo Božju riječ, što se ovih dana osobito po našim gradovima i varošima obilnije sije u srca ljudi dobre volje.

Preostaje još samo pitanje: zašto sv. Crkva čita ovo evanđelje upravo danas na početku korizme? Naravski, u prvom redu radi njegovog početka o Isusovu postu. Postio se je Bog naš radi nas, postimo se i mi radi sebe! Kroz cijelu korizmu neka nas prati misao: ovako je činio i naš Spasitelj! — Ali današnje nam evanđelje osobito opisuje Isusa kao borca i pobjednika. Jer korizma je crkvena škola borbe i pobjede. Kao u postu, tako nam Krist prednjači i u borbi. Strašna je ta borba proti sotoni i proti svojoj nižoj naravi. Na sv. krštenju već odrekli smo se sotone, svega njegova sjaja i svih njegovih djela. Odrekli smo se mi sotone, ali se nije on nas, već naš »protivnik đavao kao ričući lav obilazi tražeći koga da proždre« (I. Pet. 5, 8). Evo sada je vrijeme da ga iznova svladamo. Stupimo zato danas u školu Krista pokornika, borca i pobjednika! Ako je Bog s nama — ko će protiv nas? Ako se budemo s Kristom borili, s Njim ćemo i pobijediti, a o Uskrsu će i k nama pristupiti anđeli te će nam služiti.

2. POZIV SV. CRKVE.

Još su nam u pameti poklade. Možda ste, čitatelji, kroz to vrijeme primili poziv na ples ili kakvu drugu zabavu. I sv. mati Crkva poziva nas, kršćani, danas — ali ne na ples već na post, ne na zabavu već na pokoru i obraćenje. Taj poziv se nalazi u današnjoj poslanici; sv. Crkva nas poziva po velikom svom glasniku sv. Pavlu. Pogledajte kako svečano i ozbiljno kliče sv. Crkva: „Braćo! Nutkamo vas da ne primite uzalud milosti Božje. Jer Bog veli: »U vrijeme prijatno usliših te, i u dan spasenja pomogoh ti.« Evo sad je vrijeme najprijatnije, evo sad je dan spasenja!" Shvaćate li, kršćani, poziv skrbne majke? Što znači primiti Božju milost uzalud? Znači isto što ne odazvati se Božjem glasu i ne surađivati s Božjim milostima. Sjetimo se lijepe prilike o sijaču! Isus obilato sije osobito sada kroz korizmu sjeme svojih milosti u naše srce, ali ako je naše srce tvrdo kao put, suho kao kamen, nečisto kao trnje, sve je zaludu, ploda neće biti. Eto, to znači uzalud primiti Božju milost. Kršćani, Bog kuca na naša vrata, kuca i dugo čeka da Mu otvorimo. Hoće li još jedamput pokucati — ne znamo.

U pozivu je sv. Crkve i sav raspored, program i sadržaj korizmenog života. Pročitajte što sve nabraja sv. Pavao! On se po sebi ravna, a sav je njegov život bio kao velika korizmena pokora. Nama još ne treba, hvala Bogu, u tamnicu radi naše vjere, a ne bojimo se ni da ćemo biti udarani i bičevani. A ipak nam sv. Crkva čita Pavlov program. Zašto? U njemu je jedna riječ koju možemo svatko na svoj način primijeniti u život, ali svatko je mora primijeniti. Nije dosta postiti, nije dosta rano ustajati i svaki

dan ići k sv. Misi, nije dosta moliti, nije dosta davati milostinju. Sve je to lijepo i dobro, ali nije glavno. Glavno je u Pavlovim riječima: »u svemu se pokažimo kao Božji službenici!« Tim je rečeno da ćemo najbolje sprovesti sv. korizmeno vrijeme, ako ustrpljivo podnosimo poteškoće života: svoje siromaštvo, bolest, slabosti ljudi koji nas okružuju, neprijatelje... Ko je bez kakve poteškoće? Združeni s umirućim Kristom podnosimo je kroz korizmu još ustrpljivije nego li dosada! To je naš glavni korizmeni posao!

3. BOJNA PJESMA.

Poslanica nas poziva u boj, a evanđelje nam pruža vođu za boj. A u boju nek nas prati, oduševljava i bodri bojna pjesma, divni 90. psalam, koji se danas ponavlja u svim misnim pjesmama, osobito u pjesmi iza poslanice, gdje je skoro čitav. Iz ovog je psalma uzeo sotona riječi kojima je htio Isusa u današnjem sv. evanđelju nagovoriti da se baci s vrha hrama. I upravo te riječi koje je zlorabio neprijatelj, spominje sv. Crkva svaki dan kroz korizmu na usta tisuća i tisuća svojih svećenika i redovnika, koji s oduševljenjem pjevaju Isusu i svim Njegovim suboriocima: »Anđelima je svojim zapovijedio za Tebe, da Te čuvaju na svim putovima Tvojim.« Radi tih riječi je ovaj psalam tako obilato uzet u današnje i sve korizmeno bogoslužje.

A ovaj je psalam i lijepa bojna pjesma. Mi, Božja djeca i Božji borci, nalazimo se u teškoj borbi, s lijeva i desna padaju nam tisuće od neprijateljskih udaraca, ali naše je pouzdanje u Boga. On je naša jakost. Na koncu sam Gospodin obećaje da će nas čuvati i braniti, jer smo se u Njega pouzdali. Eto, kršćani, borimo se, učinimo svoju dužnost, a sve ostalo prepustimo u Božje ruke! Čim veće pouzdanje budemo imali, tim veća će biti pobjeda.

4. KORIZMENI BROJ MUČENIKA.

Druga početna, prikazna i popričesna molitva današnje sv. Mise je spomen 40 mučenika. Junačko je i ganutljivo njihovo mučeništvo, a i u vezi s današnjim evanđeljem. Evo ga po brevijaru!

Za cesara se je Licinija u Sebasti, u Armeniji, 40 vojnika istaklo u ispovijedanju vjere Kristove. Često su ih bacali u tamnicu, vezali verigama i izbijali im usta kamenjem. Na koncu ih za oštre zime svukoše gole i baciše u smrznutu močvaru da tu prenoće i tako sleđenjeni od zime da poginu. Svi su skupa ovako molili: »40 nas je ušlo u borbu, daj nam, Gospodine, i 40 vijenaca da nijedan ovome broju ne izostane! U časti je ovaj broj, koji si Ti četrdesetdnevnim postom ukrasio i po Tebi je Božanski zakon zavladao po svijetu; i Ilija je 40 dana postio pa je dostigao Božje viđenje.« Tako su oni

molili. — Kad su svi stražari zaspali, ostao je budan samo tamničar, slušao njihovu molitvu i vidio ih okružene svjetlošću. Na to ugleda kako s neba silaze anđeli noseći 39 vijenaca da ih razdijele vojnicima. 40 ih je, pomisli sam u sebi, a gdje je vijenac za četrdesetoga? I dok je tako mislio, jedan od onih vojnika popusti napasti i skoči u toplu kupelj, koja im je tu blizu bila pripravljena. Svete je mučenike taj silno ražalostio. Ali Bog nije dopustio da su Ga uzalud molili. Začuđen tamničar probudi stražare, jakim glasom izjavi da je kršćanin, skine odijelo i pridruži se mučenicima. Radi toga im toljagama stražari prebiše svima goljeni. Kasnije su im tjelesa spalili i pepeo u vodu bacili, ali ga voda sakupi na jedno mjesto, gdje ga nađe Petar, biskup grada Sebaste, i velikom časti pokopa. U Rimu su im na čast podignute dvije crkve.

Sveta Misa I. Korizmene nedjelje.

Boja crkvenog ruha: ljubičasta.

U Rimu zbor kod sv. Ivana u Lateranu.

I. dio: PRIPRAVA.

1) PRISTUPNE MOLITVE I PJESME.

Pred oltarom se misnik prekriži (učini to, kršćanine, i ti kadgod vidiš ovdje znak †), a onda moli naizmjence s poslužnikom, koji zastupa puk:

Sacerdos: † In nómine Patris, et Fílii, et Spíritus Sancti. Amen.
Introíbo ad altáre Dei.
Minister: Ad Deum, qui laetíficat juventútem meam.
Ps. 42. - S. Júdica me, Deus, et discérne causam meam de gente non sancta: ab hómine iníquo et dolóso érue me.
M. Quia tu es, Deus, fortitúdo mea: quare me repulísti, et quare tristis incédo, dum afflígit me inimícus?
S. Emítte lucem tuam et veri-

Misnik: † U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.
Pristupit ću k oltaru Božjem.
Poslužnik: K Bogu koji razveseljuje mladost moju.
M. Sudi mi, Bože, i rasudi parnicu moju s bezbožnim svijetom: oslobodi me od opaka i lukava čovjeka.
P. Jer si Ti, Bože, jakost moja: zašto si me dakle odbacio? Zašto idem tužan kad me muči neprijatelj?
M. Pošlji svjetlost svoju i isti-

tátem tuam: ipsa me deduxérunt, et adduxérunt in montem sanctum tuum et in tabernácula tua.
M. Et introíbo ad altáre Dei: ad Deum, qui laetíficat juventútem meam.
S. Confitébor Tibi in cíthara, Deus, Deus meus: quare tristis es, ánima mea, et quare contúrbas me?
M. Spera in Deo, quóniam adhuc confitébor illi: salutáre vultus mei, et Deus meus.
S. Gloria Patri, et Filio, et Spirítui Sancto.
M. Sicut erat in princípio, et nunc, et semper: et in saecula saeculórum. Amen.
S. Introíbo ad altáre Dei.
M. Ad Deum, qui laetíficat juventútem meam.
S. † Adjutórium nostrum in nómine Dómini.
M. Qui fecit coelum et terram.
S. Confíteor Deo omnipoténti... ómnibus sanctis, et vobis, fratres: quia peccávi... Ideo precor... omnes sanctos et vos, fratres, oráre pro me...
M. Misereátur tui omnípotens Deus, et dimíssis peccatis tuis, perdúcat te ad vitam aetérnam.
S. Amen.
M. Confíteor Deo omnipoténti, beátae Mariae semper Vírgini, beáto Michaeli Archángelo, beato Joánni Baptístae, sanctis Apóstolis Petro et

nu svoju: nek me one vode i dovedu na svetu goru Tvoju i u šatore Tvoje!
P. I pristupit ću k oltaru Božjem, k Bogu koji razveseljuje mladost moju.
M. Slavit ću Te uz kitaru, Bože, Bože moj: zašto si žalosna, dušo moja, i zašto me smućuješ?
P. Ufaj se u Boga, jer ću Ga još slaviti: On je spasenje moje i Bog moj.
M. Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu.
P. Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.
M. Pristupit ću k oltaru Božjem.
P. K Bogu koji razveseljuje mladost moju.
M. † Pomoć naša u imenu Gospodina.
P. Koji stvori nebo i zemlju.
M. Ispovijedam se Bogu svemogućemu.... svima svetima i vama, braćo, da sam sagriješio... Zato molim... sve svete i vas, braćo, da se molite za me...
P. Smilovao ti se svemogući Bog, otpustio ti grijehe tvoje i priveo te u život vječni.
M. Amen.
P. Ispovijedam se Bogu svemogućemu, blaženoj Mariji vazda Djevici, blaženom Mihovilu Arkanđelu, blaženom Ivanu Krstitelju, svetim a-

Paulo, ómnibus Sanctis, et tibi, pater: quia peccávi nimis cogitatióne, verbo et ópere: mea culpa, mea culpa, mea máxima culpa. Ideo precor beátam Maríam semper Vírginem, beátum Michaelem Archángelum, beátum Joánnem Baptístam, sanctos Apóstolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos et te, pater, oráre pro me ad Dóminum, Deum nostrum.

postolima Petru i Pavlu, svima svetima i tebi, oče, da sam sagriješio mnogo mišlju, riječju i djelom: (triput se udari u prsi) moj grijeh, moj grijeh, moj preveliki grijeh. Zato molim blaženu Mariju vazda Djevicu, blaženoga Mihovila Arkandela, blaženoga Ivana Krstitelja, svete apostole Petra i Pavla, sve svete i tebe, oče, da se moliš za me pred Gospodinom Bogom našim.

S. Misereátur vestri omnípotens Deus, et, dimíssis peccátis vestris, perdúcat vos ad vitam aetérnam.
M. Amen.
S. † Indulgéntiam, absolutiónem et remissiónem peccatórum nostrórum tríbuat nobis omnípotens et miséricors Dóminus.
M. Amen.
S. Deus, tu convérsus vivificábis nos.
M. Et plebs tua laetábitur in te.

S. Osténde nobis, Dómine, misericórdiam tuam.
M. Et salutáre tuum da nobis.
S. Dómine, exáudi oratiónem meam.
M. Et clamor meus ad te véniat.
S. Dóminus vobíscum.
M. Et cum spiritu tuo.
S. Oremus.

M. Smilovao vam se svemogući Bog, otpustio vam grijehe vaše i priveo vas u život vječni.
P. Amen.
M. † Oproštenje, odriješenje i otpuštenje grijeha naših podao nam svemogući i milosrdni Gospodin.
P. Amen.

M Bože, obazri se na nas i oživit ćeš nas.
P. I puk će se Tvoj veseliti u Tebi.

M. Pokaži nam, Gospodine, milosrđe svoje.
P. I spasenje svoje daj nam.
M. Gospodine, usliši molitvu moju.
P I vapaj moj k Tebi da dođe.

M Gospodin s vama.
P I s duhom tvojim.
M. Pomolimo se.

Ulazeći k oltaru misnik tiho moli:

Ukloni od nas, molimo, Gospodine, opačine naše, da čistim srcem

budemo dostojni ući u svetinju nad svetinjama. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molimo Te, Gospodine, da se dostojiš po zaslugama svetih Tvojih, kojih se moći ovdje nalaze (cjeliva oltar), **oprostiti sve grijehe moje. Amen.**

Ide na stranu poslanice, prekriži se i čita:

INTROITUS.

† Invocábit me, et ego exáudiam eum: erípiam eum, et glorificábo eum: longitúdine diérum adimplébo eum.

Ps. Qui hábitat in adjutório Altíssimi, in protectióne Dei caeli commorábitur.

Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto. Sicut erat in princípio, et nunc, et semper et in saecula saeculórum. Amen.

POČETNA PJESMA.

† Vapit će k meni i ja ću ga uslišati, izbavit ću ga i proslavit ću ga, nadarit ću ga dugim životom.

Ps. Koji uživa pomoć Višnjega, prebivat će pod zaštitom Boga nebeskoga.

Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu. Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i na vijeke vjekova. Amen.

Ponavlja se do psalma, pa na sredini oltara govori misnik naizmjence s poslužnikom:

S. Kýrie, eleison.
M. Kýrie, eleison.
S. Kýrie, eleison.
M. Christe, eleison.
S. Christe, eleison.
M. Christe, eleison.
S. Kýrie, eleison.
M Kýrie, eleison.
S Kýrie, eleison.

M. Gospodine, smiluj se.
P. Gospodine, smiluj se.
M. Gospodine, smiluj se.
P. Kriste, smiluj se.
M. Kriste, smiluj se.
P. Kriste, smiluj se.
M. Gospodine, smiluj se.
P. Gospodine, smiluj se.
M. Gospodine, smiluj se.

Misnik cjeliva oltar, okrene se k puku te ga pozdravi:

S. Dóminus vobíscum.
M. Et cum spiritu tuo.

M. Gospodin s vama.
P. I s duhom tvojim.

Na strani poslanice čita:

COLLECTA.

Orémus. Deus, qui Ecclésiam tuam ánnua quadragesimáli observatióne puríficas: praesta famíliae tuae; ut, quod a te obtinére abstinéndo níti-

POČETNA MOLITVA.

Pomolimo se! Bože, koji Crkvu svoju svake godine čistiš četrdesetdnevnim postom, podaj obitelji svojoj da dobrim djelima po-

tur, hoc bonis óperibus exsequátur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus, per ómnia saecula saeculórum.
M. Amen.

Orémus. Praesta, quaesumus, omnípotens Deus: ut, qui gloriósos, Mártyres fortes in sua confessióne cognóvimus, pios apud te in nostra intercessióne sentiámus.

A cunctis nos, quaesumus, Dómine, mentis et córporis defénde perículis: et, intercedénte beáta et gloriósa semper Vírgine Dei Genitríce María, cum beáto Joseph, beátis Apóstolis tuis Petro et Paulo, atque beáto N. et ómnibus sanctis, salútem nobis tríbue benígnus et pacem; ut, destrúctis adversitátibus et erróribus univérsis, Ecclésia tua secúra tibi sérviat libertáte. Per Dóminum nostrum...
M. Amen.

stigne što od Tebe nastoji dobiti postom. Po Gospodinu našemu Isusu Kristu, Sinu Tvojem, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog po sve vijeke vjekova.
P. Amen.

Pomolimo se! Podaj, molimo svemogući Bože, da mi koji slavimo neustrašivost ispovijedanja slavnih mučenika, osjetimo njihov blagi zagovor kod Tebe.

Brani nas, molimo, Gospodine, od svih pogibelji duše i tijela i zagovorom blažene i slavne vazda Djevice Bogorodice Marije, s blaženim Josipom, blaženim apostolima Tvojim Petrom i Pavlom i blaženim I. i svima svetima, podaj nam milostiv spasenje i mir, da svladavši sve protivštine i zablude Crkva Tvoja Tebi služi u sigurnoj slobodi. Po Gospodinu našemu...
P. Amen.

2) ČITANJA.

*** ČITANJE POSLANICE bl. Pavla Apostola Korinćanima (II 6, 1—10):**

Braćo! Nutkamo vas da ne primite uzalud milosti Božje. Jer On veli: »U vrijeme prijatno usliših te, i u dan spasenja pomogoh ti.« Evo sad je vrijeme najprijatnije, evo sad je dan spasenja! Nikoga ni u čemu ne sablaznite, da se ne pogrdi služba naša. Nego u svemu pokažimo se kao službenici Božji, u velikom strpljenju, u nevoljama, u potrebama, u tjeskobama, u ranama, u tamnicama, u bunama, u trudima, u bdjenjima, u postima, u čistoći, u znanju, u velikodušnosti, u blagosti, u Duhu Svetomu, u ljubavi koja se ne pretvara, u riječi istinitoj, u sili Božjoj; s oružjem pravde desno i lijevo, slavom i sramotom; klevetom i dobrim

glasom; kao varalice a istiniti, kao neznani a poznati, kao umirući a evo živimo, kao kažnjeni a ne ubijeni, kao žalosni a vazda veseli, kao ubogi a mnoge obogaćujući, kao oni koji ništa nemaju a sve posjeduju.

M. Deo gratias. — P. Bogu hvala.

GRADUALE.

Angelis suis Deus mandávit de te, ut custódiant te in ómnibus viis tuis.

In mánibus portábunt te, ne umquam offéndas ad lápidem pedem tuum.

Qui hábitat in adjutório Altíssimi, in protectióne Dei caeli commorábitur.

Dicet Dómino: Suscéptor meus es tu, et refúgium meum: Deus meus sperábo in eum. Quóniam ipse liberávit me de láqueo venántium, et a verbo áspero.

Scápulis suis obumbrábit tibi: et sub pennis ejus sperábis.

Scuto circúmdabit te véritas ejus: non timébis a timóre noctúrno.

A sagítta volánte per diem, a negótio perambulánte in ténebris, a ruina et daemónio meridiáno.

Cadent a látere tuo mille, et decem mília a dextris tuis: tibi autem non appropinquábit.

Quóniam Angelis suis mandávit de te, ut custódiant te in ómnibus viis tuis.

In mánibus portábunt te, ne umquam offéndas ad lápidem pedem tuum.

Super áspidum et basilíscum ambulábis, et conculcábis leónem et dracónem.

* PJESMA IZA POSLANICE.

Anđelima je svojim zapovjedio za Tebe, da Te čuvaju na svim putovima Tvojim.

Na rukama će Te nositi, da gdje ne udariš o kamen nogom svojom.

Koji uživa pomoć Višnjega, prebivat će pod zaštitom Boga nebeskoga.

Kazat će Gospodinu: »Ti si zaštitnik moj i utočište moje, Bog moj, ufat ću se u Njega. Jer me je On izbavio od zamke lovačke i oštre riječi.«

Plećima svojim zasjenit će te i pod krilima Njegovim uzdat ćeš se.

Kao štitom okružit će te istina Njegova, nećeš se bojati strahote noćne.

Ni strijele koja leti danju, ni nezgode koja ide po mraku, ni nasrtaja podnevnoga neprijatelja.

Pasti će uza te tisuće i deset tisuća s desne tvoje, a tebi se neće približiti.

Jer je Anđelima svojim zapovjedio za Tebe da te čuvaju na svim putovima Tvojim.

Na rukama će te nositi, da gdje ne udariš o kamen nogom svojom.

Po zmiji ljutici i poskoku hodit ćeš i zgazit ćeš lava i zmaja.

Quóniam in me sperávit, liberábo eum: prótegam eum, quóniam cognóvit nomen meum.
Invocábit me, et ego exáudiam eum: cum ipso sum in tribulatióne.
Erípiam eum, et glorificábo eum: longitúdine diérum adimplébo eum, et osténdam illi salutáre meum.

»Jer se je u me uzdao, oslobodit ću ga; zaklonit ću ga, jer je poznao Ime moje.
Vapit će k meni i ja ću ga uslišati, s njim ću biti u nevolji.
Izbavit ću ga i proslavit ću ga, nadarit ću ga dugim životom i pokazat ću mu spasenje svoje.«

Misnik prelazi na sredinu oltara i duboko sagnut tiho moli:

Očisti srce moje i usne moje, svemogući Bože: kako si usne Izaije proroka očistio ražarenim ugljenom, tako se dostoj mene blagim milosrđem svojim očistiti, da uzmognem dostojno navijestiti sveto evanđelje Tvoje. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Dostoj se, Gospodine, blagosloviti! Neka bude Gospodin u srcu mojemu i na usnama mojim da dostojno i prikladno navijestim Tvoje evanđelje. Amen.

Misnik ide na drugu stranu i čita evanđelje, a vjernici stoje uspravno:

S. Dóminus vobíscum.
M. Et cum spíritu tuo.

M. Gospodin s vama.
P. I s duhom tvojim.

† SEQUENTIA S.ti EVANGELII secúndum Matthaeum (4, 1-11).
M. Glória tibi, Dómine.

† SLIJEDI SV. EVANĐELJE po Mateju (4, 1—11).
P. Slava Tebi, Gospodine.

U ono vrijeme odvede Duh Isusa u pustinju da Ga napastuje đavao. I postivši četrdeset dana i četrdeset noći napokon ogladnje. I pristupivši napasnik reče Mu: Ako si Sin Božji, kaži da ovo kamenje postane kruhom! A On odgovarajući reče: Pisano je: ne živi čovjek o samom kruhu, nego o svakoj riječi koja izlazi iz usta Božjih. Tada Ga uze đavao u sveti grad i postavi Ga na vrh hrama i reče Mu: Ako si Sin Božji, baci se dolje, jer je pisano: Anđelima je svojim zapovjedio za tebe i na ruke će te uzeti da gdje ne udariš o kamen nogom svojom. Reče mu Isus: Ali je i pisano: Ne kušaj Gospodina Boga svoga! Opet Ga uze đavao na vrlo visoku goru i pokaza Mu sva kraljevstva svijeta i slavu njihovu i reče Mu: Sve ću ti ovo dati ako padneš ničice te mi se pokloniš. Tada mu reče Isus: Odlazi, sotono, jer je pisano: Gospodinu Bogu svomu klanjaj se i Njemu jedinomu služi! Tada Ga ostavi đavao, i gle, anđeli pristupiše i služahu Mu.

M. Laus tibi, Christe.
P. Hvala, Tebi, Kriste.

Iza evanđelja redovito slijedi

PROPOVIJED.

Bez nje ti, kršćanine, ne bi smjela proći nedjelja. A slušaj je kao tumačenje riječi Božje i svakako učini barem jednu dobru odluku za danas i za ovu sedmicu.

CREDO.

Credo in unum Deum, Patrem omnipoténtem, factórem coeli et terrae, visibílium ómnium et invisibílium. Et in unum Dóminum Jesum Christum, Fílium Dei unigénitum. Et ex Patre natum ante ómnia saecula. Deum de Deo, lumen de lúmine, Deum verum de Deo vero. Génitum, non factum, consubstantiálem Patri: per quem ómnia facta sunt. Qui propter nos hómines et propter nostram salutem descéndit de coelis. Et incarnátus est de Spíritu Sancto ex María Vírgine: Et homo factus est. Crucifíxus étiam pro nobis sub Póntio Piláto passus et sepúltus est. Et resurréxit tértia die, secúndum Scriptúras. Et ascéndit in coelum: sedet ad déxteram Patris. Et íterum ventúrus est cum glória judicáre vivos et mórtuos: cujus regni non erit finis. Et in Spíritum Sanctum, Dóminum et vivificántem: qui ex Patre Filióque procédit. Qui cum Patre et Fílio simul adorátur et conglorificátur: qui locutus est per Prophétas. Et unam sanctam cathólicam et apostólicam Ecclésiam. Confíteor unum baptísma in remissiónem peccató-

VJEROVANJE.

Vjerujem u jednoga Boga, / Oca svemogućega, stvoritelja neba i zemlje, svega vidljivoga i nevidljivoga / I u jednoga Gospodina Isusa Krista, jedinorođenog Sina Božjega. / Koji je od Oca rođen prije svih vjekova. / Bog od Boga, svijetlo od svijetla, pravi Bog od pravog Boga. / Rođen, ne stvoren, jednobitan s Ocem i po kojemu je sve učinjeno. / Koji je radi nas ljudi i radi našega spasenja sašao s neba. / (Ovdje pokleknemo.) I utjelovio se po Duhu Svetom iz Marije Djevice i postao čovjekom. / Raspet također za nas, mučen pod Poncijem Pilatom i pokopan. / I uskrsnuo treći dan, kako svjedoči sveto Pismo. / I uzašao na nebo, sjedi o desnu Oca. / I opet će doći sa slavom suditi žive i mrtve, i njegovu kraljevstvu neće biti konca. / I u Duha Svetoga, Gospodina koji daje život i izlazi od Oca i Sina. / Koji se s Ocem i Sinom skupa časti i slavi, koji je govorio po prorocima. / Vjerujem u jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu. / Priznajem jedno krštenje za oprošte-

rum. Et exspécto resurrectiónem mortuórum. † Et vitam ventúri saeculi. Amen.

nje grijeha. / I očekujem uskrsnuće mrtvih. / † I život budućega vijeka. Amen.

II. dio: PRIKAZANJE.

Misnik cjeluje oltar, okrene se k puku te ga pozdravi:

S. **Dóminus vobíscum.**	M. **Gospodin s vama.**
M. **Et cum spiritu tuo.**	P. **I s duhom tvojim.**
S. **Oremus.**	M. **Pomolimo se.**

OFFERTORIUM. * PRIKAZNA PJESMA.

Scapulis suis obumbrabit tibi Dominus, et sub pennis ejus sperabis: scuto circumdabit te veritas ejus.

Plećima svojim zasjenit će te Gospodin i pod krilima Njegovim uzdat ćeš se; kao štitom okružit će te istina Njegova.

PRINOS KRUHA I VINA.

Misnik otkrije kalež, uzdigne pliticu s hostijom i moli:

Primi, sveti Oče, svemogući vječni Bože, ovaj neokaljan prinos koji ja, nevrijedni sluga Tvoj, prinosim Tebi, živomu i pravomu Bogu svojemu, za nebrojene grijehe i uvrede i nemarnosti svoje i za sve prisutne, a i za sve vjerne kršćane žive i mrtve: da meni i njima bude na spasenje u život vječni. Amen.

Na strani poslanice ulijeva vino u kalež, pa blagoslovi i dodaje nekoliko kapi vode moleći:

Bože, koji si dostojanstvo ljudske naravi divno stvorio i još ga divnije obnovio, daj da po tajni ove vode i vina postanemo dionici Božanske naravi onoga koji se je udostojao biti dionikom naše ljudske naravi, Isus Krist, Sin Tvoj, Gospodin naš, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova. Amen.

Opet u sredini oltara uzdigne kalež s vinom i moli:

Prinosimo Ti, Gospodine, kalež spasenja moleći blagost Tvoju, da s ugodnim mirisom uzađe pred lice Božanskog veličanstva Tvoga za spasenje naše i svega svijeta. Amen.

Pokrivši kalež misnik prignut moli:

Primi, Gospodine, nas duhom ponizne i srcem skrušene; i takva nek bude žrtva naša danas pred licem Tvojim, da Ti bude mila, Gospodine Bože!

Onda blagoslovi prikazane darove:

Dođi, Posvetitelju, svemogući vječni Bože, i blagoslovi ovaj prinos pripravljen svetom imenu Tvojemu!

Na strani poslanice misnik umivajući ruke govori (ps. 25):

Umivam u nevinosti ruke svoje, dok obilazim oltar Tvoj, Gospodine. Da glasno Tebe hvalim i pripovijedam sva čudesa Tvoja. Gospodine, zavolio sam krasotu doma Tvojega i mjesto gdje prebiva slava Tvoja. Ne daj, o Bože, da pogine s bezbožnima duša moja, i život moj s krvopijama. Na rukama su njihovim zločinstva, i desnica im je puna mita. A ja hodam u nevinosti, izbavi me i smiluj se meni. Noga je moja na pravom putu, u skupštinama ću Te blagosivati, Gospodine. Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu. Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.

Na sredini oltara sagnut moli:

Primi, sveto Trojstvo, ovaj prinos što Ti ga prikazujemo na spomen muke, uskrsnuća i uzašašća Isusa Krista Gospodina našega i na čast blažene Marije vazda Djevice i blaženoga Ivana Krstitelja i svetih apostola Petra i Pavla i ovih i svih svetih; neka njima bude na čast, a nama na spasenje, i neka se dostoje zagovarati nas na nebu oni kojih se mi spominjemo na zemlji. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Misnik cjeliva oltar, okrene se k puku i poziva ga:

S. **Oráte, fratres: ut meum ac vestrum sacrifícium acceptábile fiat apud Deum Patrem omnipoténtem.**

M. **Molite, braćo, da moja i vaša žrtva bude prijatna Bogu Ocu svemogućemu.**

Poslužnik u ime puka odgovori:

M **Suscípiat Dóminus sacrifícium de manibus tuis ad láudem et glóriam nóminis sui, ad utilitátem quoque nostram, totiúsque Ecclésiae suae sanctae.**

P. **Neka primi Gospodin žrtvu iz ruku tvojih na hvalu i slavu imena svojega, a na korist našu i svekolike svete Crkve svoje.**

Misnik tiho odgovori: **Amen,** i onda tiho moli:

SECRETA. * PRIKAZNA MOLITVA.

Svečano Ti, Gospodine, prinosimo žrtvu na početku četrdesetdnevnog posta moleći Te da se odricanjem mrsnih jela odvratimo i grešnih naslada. Po Gospodinu našem Isusu Kristu Sinu Tvojem...

Pogledaj, Gospodine, na molitve i darove vjernika Tvojih, da Tebi radi svetkovanja svetih Tvojih budu ugodne, a nama da pruže pomoć Tvoje milostivosti.

Usliši nas, Bože Spasitelju naš, i po moći ovog otajstva čuvaj nas od svih neprijatelja duše i tijela te nam u sadanjem životu podaj milost a u budućem slavu. Po Gospodinu našem Isusu Kristu Sinu Tvojemu...

Zadnje riječi ove molitve govori na glas.

III dio: POSVEĆENJE.

PRAEFATIO.	SLAVOSPJEV.
S. Per ómnia saecula saeculórum.	M. Po sve vijeke vjekova.
M. Amen.	P. Amen.
S. Dóminus vobíscum.	M. Gospodin s vama.
M. Et cum spíritu tuo.	P. I s duhom tvojim.
S. Sursum corda.	M. Gore srca.
M. Habémus ad Dóminum.	P. Imamo ih kod Gospodina.
S. Grátias agámus Dómino Deo nostro.	M. Zahvalimo Gospodinu Bogu našemu.
M. Dignum et justum est.	P. Dostojno je i pravedno.
S Vere dignum et justum est, aequum et salutáre, nos tibi semper et ubíque grátias ágere: Dómine sancte, Pater omnípotens, aetérne Deus: Qui corporáli jejúnio vítia cómprimis, mentem élevas, virtútem largíris, et praemia: per Christum Dóminum nostrum. Per quem majestátem tuam láudant Angeli, adórant Dominatiónes, tremunt Potestátes. Caeli, caelorúmque Virtútes, ac beáta Séraphim, sócia exsultatióne concélebrant. Cum quibus et nostras voces, ut admítti júbeas, deprecámur, súpplici confessióne dicéntes:	M. Uistinu je dostojno i pravedno, pravo i spasonosno, da vazda i svuda zahvaljujemo Tebi, Gospodine sveti, Oče svemogući, vječni Bože. Koji tjelesnim postom obuzdavaš opačine, duh dižeš, krijepost daješ i nagrade, po Kristu Gospodinu našem. Po Njemu veličanstvo Tvoje hvale Anđeli, klanjaju Ti se gospodstva, drhćući podlažu Ti se vlasti. Nebesa i nebeske sile i blaženi Serafi skupa Te slave zajedničkim klicanjem. Dozvoli, molimo, da se i naši glasovi združe s njihovima u smjernom Ti slavospjevu govoreći:
Sanctus, sanctus, sanctus Dóminus, Deus Sábaoth. Pleni sunt coeli et terra glória tua. Hosánna in excélsis. † Benedíctus, qui venit in nómine Dómini. Hosánna in excélsis.	Svet, svet, svet Gospodin Bog nad četama. Puna su nebesa i zemlja slave Tvoje. Hosana u visini. † Blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje. Hosana u visini.

Molitva za Crkvu.

Tebe dakle, preblagi Oče, ponizno molimo i prosimo po Isusu Kristu, Sinu Tvojemu, Gospodinu našemu, da primiš i blagosloviš ove darove, ove poklone, ove svete neokaljane prinose što Ti ih prikazujemo, prije svega za svetu Tvoju Crkvu katoličku, da je se dostojiš po svemu svijetu umiriti, čuvati, ujediniti i upravljati, zajedno sa slugom svojim Papom našim Pijom i s biskupom našim... i sa svim pravovjernima i priznavaocima katoličke i apostolske vjere.

Spomen živih.

Spomeni se, Gospodine, slugâ i službenicâ svojih.... (sjetimo se živih za koje želimo posebno moliti) i svih prisutnih, kojih Ti poznaješ vjeru i znaš bogoljubnost, za koje Ti prinosimo ili koji Ti prinose ovu žrtvu hvale za sebe i za sve svoje, za otkupljenje duša svojih i za spasenje i zdravlje svoje, i prikazuju svoje želje Tebi, Bogu vječnomu, živomu i pravomu.

U zajednici sa svetima.

Prinosimo Ti ih u zajednici slaveći najprije spomen slavne vazda Djevice Marije, Majke Boga i Gospodina našega Isusa Krista, pa i blaženih apostola i mučenika Tvojih: Petra i Pavla, Andrije, Jakova, Ivana, Tome, Jakova, Filipa, Bartolomeja, Mateja, Šimuna i Tadeja, Lina, Kleta, Klementa, Ksista, Kornelija, Ciprijana, Lovre, Krizogona, Ivana i Pavla, Kuzme i Damjana i svih svetaca Tvojih. Po njihovim nam zaslugama i molitvama podaj da nas u svemu zakriljuje Tvoja zaštita. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Držeći ruke nad darovima moli:

Ovaj dakle prinos nas slugu Tvojih, a i cijele obitelji svoje, molimo, Gospodine, umilostivljen primi, naše dane vodi u svojem miru i daj da se izbavimo od vječnog osuđenja, a da se pribrojimo stadu izabranika Tvojih. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Blagosivajući darove:

Udostoj se, molimo Te, Bože, učiniti ovaj prinos u svemu blagoslovljen, primljen, odobren, duhovan i prijatan, da nam postane tijelo i krv preljubljenog Sina Tvojega, Gospodina našega Isusa Krista.

PRETVORBA KRUHA I VINA.

Koji uoči svoje muke uze kruh u svete i časne ruke svoje, i podignuvši oči prema nebu k Tebi, Bogu Ocu svojemu svemogućemu, zahvali Ti, blagoslovi, prelomi i dade učenicima svojim govoreći: Uzmite i jedite od ovoga svi, jer

OVO JE TIJELO MOJE.

(Sada tri puta zvoni. Poklonimo se Isusu, pogledajmo sv. hostiju što je misnik diže, i sa sv. Tomom recimo: »Gospodine moj i Bože moj!« 7 godina i 7 četrdesetica oproštenja. — Tako učinimo i kod podizanja kaleža.)

Tako isto po večeri uze i ovaj preslavni kalež u svete i časne ruke svoje, iznova Ti zahvali, blagoslovi i dade učenicima svojim govoreći: Uzmite i pijte iz njega svi, jer

OVO JE KALEŽ KRVI MOJE NOVOGA I VJEČNOGA ZAVJETA, TAJNA VJERE, KOJA ĆE SE ZA VAS I ZA MNOGE PROLITI NA OTPUŠTENJE GRIJEHA.

Kolikogod puta budete ovo činili, na moju uspomenu činite.

Spominjanje otkupljenja.

Zato spominjući se, Gospodine, mi sluge Tvoje, a i sveti narod Tvoj, blažene muke, kao i uskrsnuća od mrtvih i slavnoga uzašašća na nebo istoga Krista, sina Tvojega, Gospodina našega, prinosimo preslavnom veličanstvu Tvojemu od Tvojih poklona i darova čistu žrtvu, svetu žrtvu, neokaljanu žrtvu, sveti kruh vječnog života i kalež vječnog spasenja.

Na ove žrtvene darove dostoj se svrnuti milostiv i vedar pogled i milo ih primiti, kao što si se dostojao milostivo primiti darove sluge svoga pravednoga Abela i žrtvu patrijarhe našega Abrahama i žrtvu koju Ti prinese veliki svećenik Tvoj Melkisedeh, svetu žrtvu, neokaljan prinos.

Duboko sagnut moli, pa onda cjeliva oltar:

Smjerno Te molimo, svemogući Bože, zapovjedi da ruke anđela Tvoga odnesu ovu žrtvu na uzvišeni oltar Tvoj pred Božansko veličanstvo Tvoje, da se svi koji se od ovoga oltara pričestimo i uzblagujemo presveto tijelo i krv Sina Tvoga, napunimo svakoga nebeskoga blagoslova i milosti. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Spomen mrtvih.

Spomeni se, Gospodine, i slugâ i službenicâ svojih, koji su otišli pred nama sa znamenjem vjere i počivaju u snu mira. (Sjetimo se napose svojih dragih pokojnika!) **Udijeli, molimo, Gospodine, njima i svima koji u Kristu počivaju, mjesto rashlade, svjetlosti i mira! Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.**

Molitva za nas.

Nobis quoque peccatoribus... (Govoreći ove riječi na glas misnik se udari u prsi:) **I nama grešnicima, slugama Tvojim, koji se uzdamo u mnoštvo smilovanja Tvojih, dostoj se dati kakav dio i zajednicu s Tvojim svetim apostolima i mučenicima: s Ivanom, Stjepanom, Matijom, Barnabom, Ignacijem, Aleksandrom, Marcelinom, Petrom, Felicitom, Perpetuom, Agatom, Lucijom, Agnezom, Cecilijom, Anastazijom, i sa svim svetima svojim. Pusti nas, molimo, u njihovu družbu ne gledajući na zasluge naše, nego samo na Tvoje milosrđe. Po Kristu Gospodinu našem.**

Po kojemu, Gospodine, sva ova dobra vazda stvaraš, posvećuješ, oživljuješ, blagosivlješ i udjeljuješ nama.

Po Njemu i s Njime i u Njemu je Tebi Bogu Ocu svemogućemu, u jedinstvu Duha Svetoga, svaka čast i slava! (Nastavi na glas:)

IV. dio: PRIČEST.

PATER NOSTER.

S. **Per ómnia saecula saeculorum.**
M. **Amen.**
S. **Orémus. Praecéptis salutáribus móniti, et divína institutióne formáti, audémus dícere:**
Pater noster, qui es in coelis: Sanctificétur nomen tuum: Advéniat regnum tuum: Fiat volúntas tua, sicut in caelo, et in terra. Panem nostrum cotidiánum da nobis hódie: Et dimítte nobis débita nostra, sicut et nos dimíttimus debitóribus nostris. Et ne nos indúcas in tentatiónem.
M. **Sed líbera nos a malo.**

OČE NAŠ I LOMLJENJE KRUHA.

M. **Po sve vijeke vjekova.**
P. **Amen.**
M. **Pomolimo se. Spasonosnim zapovijedima potaknuti i Božanskom naukom poučeni usuđujemo se govoriti:**
Oče naš, koji jesi na nebesima, sveti se ime Tvoje, dođi kraljevstvo Tvoje, budi volja Tvoja kako na nebu tako i na zemlji. Kruh naš svagdanji daj nam danas, i otpusti nam duge naše kako i mi otpuštamo dužnicima našim, i ne uvedi nas u napast.
P. **Nego izbavi nas od zla.**

Misnik odgovori tiho: **Amen** i nastavi:

Izbavi nas, molimo, Gospodine, od svih zala prošlih, sadanjih i budućih, te po zagovoru blažene i slavne vazda Djevice Bogorodice Marije i blaženih apostola Tvojih Petra i Pavla, Andrije i svih svetih (prekriži se pliticom te ju cjeliva) † **daj milostivo mir dnevima našim, da pomoću milosrđa Tvoga budemo od grijeha vazda slobodni i od svakoga uznemirenja sigurni.**

Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu, Sinu Tvomu, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog.

Govoreći ove riječi misnik razlomi hostiju u tri dijela, pa nastavi na glas:

S. **Per ómnia saecula saeculorum.**	M. **Po sve vijeke vjekova.**
M. **Amen.**	P. **Amen.**
S. **Pax Dómini sit semper vobíscum.**	M. **Mir Gospodnji neka bude vazda s vama.**
M. **Et cum spíritu tuo.**	P. **I s duhom tvojim.**

Onda najmanji dio hostije spusti u kalež s riječima:

Ovo miješanje i posvećenje tijela i krvi Gospodina našega Isusa Krista neka bude nama koji ga primamo, za život vječni. Amen.

Udarajući se tri puta u prsi govori na glas:

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: miserére nobis.	**Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj nam se.**
Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: miserére nobis.	**Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj nam se!**
Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: dona nobis pacem.	**Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, daruj nam mir!**

Molitva za mir.

Gospodine Isuse Kriste, koji si rekao apostolima svojim: »Mir vam svoj ostavljam, mir vam svoj dajem«, ne gledaj na grijehe moje nego na vjeru Crkve svoje, i dostoj se nju po volji svojoj umiriti i ujediniti. Koji živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Molitve prije pričesti.

Gospodine Isuse Kriste, Sine Boga živoga, koji si po volji Očevoj uz sudjelovanje Duha Svetoga smrću svojom oživio svijet, oslobodi me ovim presvetim tijelom i krvlju svojom od svih grijeha

mojih i od svakoga zla. Daj mi da se vazda držim zapovijedi Tvojih, i ne dopusti da se ikada odijelim od Tebe. Koji s istim Bogom Ocem i Duhom Svetim živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Primanje Tijela Tvoga, Gospodine Isuse Kriste, koje se ja nedostojan usuđujem blagovati, neka mi ne bude na sud i osuđenje, već neka mi po blagosti Tvojoj čuva dušu i tijelo i liječi od grijeha. Koji živiš i kraljuješ s Bogom Ocem u jedinstvu Duha Svetoga Bog. po sve vijeke vjekova. Amen.

PRIČEST MISNIKA I VJERNIKA.

Poklekne, uzme u ruke sv. hostiju i govori:

Kruh ću nebeski uzeti i ime ću Gospodnje prizvati.

Udarajući se u prsi moli na glas tri puta:

Dómine, non sum dignus, ut intres sub tectum meum: sed tantum dic verbo, et sanábitur ánima mea.	**Gospodine, nisam dostojan da uniđeš pod krov moj, nego samo reci riječ i ozdravit će duša moja.**

Prekriži se i pričesti se sa sv. Tijelom:

Tijelo Gospodina našega Isusa Krista čuvalo dušu moju za život vječni. Amen.

Što da uzvratim Gospodinu za sve što mi je učinio? Kalež ću spasenja uzeti i ime ću Gospodnje prizvati. Hvaleći prizvat ću Gospodina i od svojih ću se neprijatelja osloboditi.

Prekriži se i pričesti se sa sv. Krvlju:

Krv Gospodina našega Isusa Krista čuvala dušu moju za život život vječni! Amen.

Ako možeš, kršćanine, sad se pričesti! Pobožno prati sv. Misu, pa se možeš pričestiti bez posebnih pripravnih molitava. Vjernici govore: **Ispovijedam se...** a misnik: **Smilovao vam se... † Oproštenje...** (sve kao na početku Mise).

Onda misnik okrenut k puku pokazuje sv. česticu i govori:

S. **Ecce Agnus Dei, ecce, qui tollit peccáta mundi.**	M. **Evo Jaganjac Božji, evo koji uzima grijehe svijeta.**
Dómine, non sum dignus...	**Gospodine, nisam dostojan...** (tri puta kao gore.)
Corpus Dómini nostri Jesu Christi custódiat ánimam tuam in vitam aetérnam. Amen.	**Tijelo Gospodina našega Isusa Krista čuvalo dušu tvoju za život vječni. Amen.**

(Ako ne možeš stvarnim, pričesti se barem duhovnim načinom: pobudi u srcu živu želju da primiš Isusa i Njegovu milost te izmoli

pobožno gornje molitve! Bez pričesti je sv. Misa zapravo manjkava.)

Dok ispire kalež vinom i vodom, misnik tiho moli:

Što smo ustima blagovali, Gospodine, daj da čistim srcem primimo i neka nam vremeniti dar bude neprestani lijek.

Tijelo Tvoje, Gospodine, koje sam blagovao, i krv koju sam pio, neka prione uz srce moje; i ne daj da ostane grješna ljaga u meni, koga su okrijepila čista i sveta otajstva. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Pokrivši kalež na strani poslanice čita:

COMMUNIO. * PRIČESNA PJESMA

Scápulis suis obumbrábit tibi Dóminus, et sub pennis ejus sperábis: scuto circúmdabit te véritas ejus.

Plećima svojim zasjenit će te Gospodin i pod krilima Njegovim uzdat ćeš se; kao štitom okružit će te istina Njegova.

Opet na sredini cjeliva oltar, okrene se k puku i pozdravi.

S. Dóminus vobíscum.
M. Et cum spíritu tuo.

M. Gospodin s vama.
P. I s duhom tvojim.

Na strani poslanice moli:

POSTCOMMUNIO. * POPRIČESNA MOLITVA.

Orémus. Tui nos, Dómine, sacraménti libátio sancta restáuret: et a vetustáte purgátos, in mystérii salutáris fáciat transíre consórtium. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus: per ómnia saecula saeculórum.
M. Amen.
Orémus. Sanctórum tuórum, Dómine, intercessióne placátus: praesta, quaesúmus; ut, quae temporáli celebrámus actióne, perpétua salvatióne capiámus.
Mundet et múniat nos, quaesumus, Dómine, divíni sacraménti munus oblátum: et, intercedénte beáta et gloriósa semper Vírgine Dei Genitríce María, cum beáto Joseph, beátis Apóstolis tuis Petro et Paulo, atque beáto N. et ómnibus Sanctis: a cunctis nos reddat et perversitátibus expiátos, et adversitátibus expedítos. Per Dóminum...
M. Amen.

Pomolimo se! Neka nas, Gospodine, obnovi sveto primanje Tvojeg otajstva i oslobodivši nas staroga čovjeka neka nam dade da dostignemo dio u tajni našega spasenja. Po Gospodinu našem Isusu Kristu Sinu Tvojem, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova.
P. Amen.
Pomolimo se! Ublažen zagovorom Svetih svojih, Gospodine, podaj, molimo, da vječnim spasenjem primimo što vremenitim činom svetkujemo.
Molimo, Gospodine, da nas prikazani dar Božanskog otajstva čisti i čuva, i zagovorom blažene i slavne vazda Djevice Bogorodice Marije, s blaženim Josipom, blaženim apostolima Tvojim Petrom i Pavlom i blaženim I. i svima svetima od svih nas opačina očisti i svih protivština riješi. Po Gospodinu našemu...
P. Amen.

* OTPUST I BLAGOSLOV.

Opet na sredini cjeliva oltar, okrene se k puku i pozdravi:

S. Dóminus vobíscum.
M. Et cum spíritu tuo.
S. Benedicámus Dómino.
M. Deo grátias.

M. Gospodin s vama.
P. I s duhom tvojim.
M. Blagoslivajmo Gospodina.
P. Bogu hvala.

Prignut moli na sredini oltara:

Neka Ti bude, sv. Trojstvo, ugodan poklon sluge Tvoga i daj daj da žrtva, koju sam ja nedostojan prinio pred veličanstvo Tvoje, bude Tebi prijatna, a meni i svima za koje sam je prinio, neka po milosrdu Tvojem bude korisna. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Cjeliva oltar, digne pogled, pokloni se križu i blagoslovi puk, koji kleči:

S. Benedícat vos omnípotens Deus, † Pater, et Fílius, et Spíritus Sanctus.
M. Amen.

M. Blagoslovio vas svemogući Bog, † Otac, i Sin, i Duh Sveti.
P. Amen.

ZADNJE EVANĐELJE.

S. Dóminus vobíscum.
M. Et cum spíritu tuo.
S. † Inítium sancti Evangélii secúndum Joánnem.
M. Glória tibi, Dómine.

M. Gospodin s vama.
P. I s duhom tvojim.
M. † Početak svetog evanđelja po Ivanu.
P. Slava Tebi, Gospodine.

M. U početku bijaše Riječ i Riječ bijaše u Boga i Bog bijaše Riječ. Ova bijaše u početku kod Boga. Sve je po njoj postalo i bez nje ništa nije postalo što je postalo. U njoj bijaše život i život bijaše svijetlo ljudima. I svijetlo svijetli u tami, i tama ga ne obuze. Poslan bi čovjek od Boga, komu bijaše ime Ivan. Ovaj dođe sa

svjedočanstvom da svjedoči za svijetlo, da svi vjeruju po njemu. On ne bijaše svijetlo, nego da svjedoči za svijetlo. Bijaše svijetlo istinito, koje obasjava svakog čovjeka koji dolazi na ovaj svijet. Na svijetu bijaše i svijet je po njemu postao, a svijet ga ne upozna. K svojima dođe i svoji ga ne primiše. A koji ga primiše, dade im vlast da budu djeca Božja, onima koji vjeruju u ime Njegovo. koji nisu rođeni ni od krvi, ni od volje tjelesne, ni od volje muževljeve, nego od Boga. (Ovdje pokleknemo.) **I Riječ je tijelom postala** i prebivala među nama i vidjesmo slavu Njegovu, slavu kao jedinorođenoga od Oca, puna milosti i istine.

M. Deo grátias. | P. Bogu hvala.

Iza tihe sv. Mise misnik s pukom moli tri puta **Zdravo Marijo,** jedamput **Zdravo Kraljice,** jednu molitvu za uzvišenje sv. Crkve i drugu za zagovor sv. Mihovila. Na koncu tri puta reče: **Presveto Srce Isusovo,** a puk odgovori: **Smiluj nam se!**

Za život preko sedmice.

Korizma je najvažnije doba crkvene godine. Sv. Crkva mnogo očekuje od korizme za naše duše. Radi toga **svaki dan u korizmi ima svoju posebnu Misu.** Kršćanin mora po mogućnosti nastojati da svaki dan ide k sv. Misi, posebno kroz korizmu. Osobito su važna misna čitanja svakog korizmenog dana. Po dobrim se kršćanskim obiteljima, zavodima i društvima navečer čitaju ta čitanja, da tako donesu što više koristi. A onda naravski i preko ove sv. Mise u tjednu moramo pratiti svećenika na oltaru, s njim moliti, s njim žrtvovati i s njim se po mogućnosti pričestiti. Nažalost, u našem listiću ne možemo da donosimo sve korizmene sv. Mise. Na ovom ćemo mjestu donositi samo glavnu misao svakog pojedinog dana u korizmi. Inače su sve te Mise lijepo prevedene u Misalu dra. Kniewalda. (Naš listić naravski nema namjeru da istisne Misal. On ga samo želi rastumačiti, jer običnim vjernicima nije dosta dati u ruke preveden već i protumačen Misal. Zato će, nadamo se, ovo tumačenje ugoditi i onima koji se služe Misalom, dapače njima još više nego drugima, jer znaju već barem donekle cijeniti ljepotu i bogatstvo crkvene liturgije.)

Četvrtak, petak i subota iza pepelnice sadrže ukratko sve glavne korizmene misli. U **četvrtak** nam sv. Crkva prikazuje korizmu kao najzgodnije vrijeme za ozdravljenje naše

bolesne duše, zato nam čita evanđelje o stotniku, koje smo vidjeli već 3. nedjelje po Bogojavljenju. Još nam Crkva tog dana čita iz Izaije o kralju Ezekiji, koji je imao umrijeti, ali se pomolio i Bog mu je produžio život. Vodi nas pak tog dana sv. Crkva u crkvu sv. Jurja, velikog Božjeg bojovnika koji je svladao zmaja. Ko se kroz korizmu bude borio kao sv. Juraj, ko se bude molio kao Ezekija, ko se bude ponizio kao stotnik, o Uskrsu će pobijediti, bit će uslišan i uzvišen. — **Petak** je posvećen mislima o milostinji. Ovako nam tog dana govori Izaija: »Lomi kruh svoj gladnome, siromahe i putnike uvedi u kuću svoju; kad vidiš gola, zaodjeni ga, i brata svojega nemoj prezreti! Tada će sinuti svijetlo tvoje kao zora, i zdravlje će ti se brzo povratiti, i pred tobom će ići pravda tvoja, i slava će te Gospodnja okružiti.« Isus nas u evanđelju uči kako ćemo dijeliti milostinju: »A ti kad dijeliš milostinju, neka ne zna ljevica tvoja što čini desnica tvoja, da bude tvoja milostinja u tajnosti i Otac tvoj, koji gleda u tajnosti, naplatit će ti.« — **Subota** nam donosi puno utjehe. U evanđelju gledamo apostole kako se trude vozeći, jer im bijaše protivan vjetar, a dotle Isus na brdu moljaše. Kad je pak preko mora došao k njima u lađicu, odmah vjetar prestane. Ne bojmo se, kršćani, kroz korizmu napornog veslanja proti vjetru strasti i grešne navike! Isus za nas u nebu moli, a po sv. pričesti dolazi k nama da nam pomogne.

U **ponedjeljak iza I. korizmene nedjelje** sveta Crkva nam slika Isusa kao dobrog pastira. Krasno je čitanje iz Ezekijela proroka, koje ovako svršava: »Ja ću pasti ovce svoje, i ja ću ih odmarati, govori Gospodin Bog. Tražit ću što je izginulo, privest ću što bi odagnano, i što bješe skršeno, privezat ću, i što bješe slabo, okrijepit ću.« Eto, sve to čini dobar Pastir sada kroz korizmu u nama. U evanđelju nam pak Isus slika sudnji dan kad će razlučiti sve ljude kao pastir ovce od kozlića. Iz opisa je jasno da će Isus suditi osobito prema našoj ljubavi, pa nam je to nov poticaj za djelotvornu ljubav prema bližnjemu kroz korizmu. — **Utorak** nas poziva na pokoru riječima Izaije: »Tražite Gospodina dok se može naći; zazivajte Ga dok je blizu!« U evanđelju vidimo kako Isus tjera trgovce iz hrama, koji je kuća Božja i kuća molitve. I naša je duša, kršćani, kuća Božja i kuća molitve, pa istjerajmo iz nje sve što je čini špiljom razbojničkom! To je svrha korizme.

Kroz ovu sedmicu padaju **proljetni kvatri.** O kvatrima je bilo govora u 3. broju »Života s Crkvom«. Ako su kvatri uopće dani obnove, koliko su to više u korizmi! Pogledajmo svoj život kroz prošlo četvrtgodište, zahvalimo i pokajmo se, te molimo da nam i u duši zavlada bujno proljeće kao što se sada budi u prirodi!

— U s r i j e d u čujemo kako je Mojsija postio 40 dana na brdu Sinaj, a prorok Ilija 40 dana idući na Božju goru Horeb. I mi putujemo na goru svetog Uskrsnuća. U evanđelju nas Isus upozorava kako je teška borba sa sotonom, jer ako ga i istjeramo iz svog srca, on potraži još sedam drugih drugova gorih od sebe da iznova navali. Proti sotoni se moramo, kršćani, ozbiljno i ustrajno boriti. — Svaki je korizmeni č e t v r t a k pun pokorničkih misli, pa tako nam i danas sv. Crkva čita evanđelje o ženi Kananejki, koja nije prestala moliti dok nije isprosila ozdravljenje svoje kćeri. Isus uspoređuje Židove s djecom kojima ne smije uzimati kruh za psiće, t. j. za pogane. U staro doba, kako smo vidjeli, doista su grješnici bili kao psići, koji nijesu smjeli prisustvovati službi Božjoj i blagovati Božji kruh s vjernicima. Ali prave pokornike će Isus nasititi kao što je uslišio i poniznu Kananejku, samo ako se ponize i ustrajno mole. — I kvatreni p e t a k govori o pokori i ozdravljenju duše. Iz Ezekijela proroka zapamtimo one utješljive riječi: »Zar ja hoću smrt bezbožnika, govori Gospodin Bog, a ne da se odvrati od putova svojih i da živi?« U evanđelju Isus iscjeljuje bolesnika od 38 godina. Božanski liječnik može sve da izliječi; godine grijeha ne mogu da stave granice Njegovom milosrđu. I nama Isus kaže kao onom bolesniku: »Eto si ozdravio, ne griješi više!«

O kvatrenoj suboti u slijedećem broju, jer je ona u uskoj vezi s II. korizmenom nedjeljom. — Kako lijepe i bogate su, kršćani, korizmene Mise! Svaka je kao raznobojni kamenčić, kojima će sv. Crkva da kroz korizmu naslika krasan mozaik Božjeg života u nama.

O postu i nemrsu.

Post je star kao i kršćanstvo, još više, kao i ljudski rod. Prva i jedina zapovijed koju je Bog dao Adamu u raju zemaljskom, bila je zapovijed posta: »Sa svakoga drveta u raju jedi, ali s drveta znanja dobra ne jedi, jer ako s njega jedeš, morat ćeš umrijeti.« Postili su se proroci, postio je Isusov preteča sv. Ivan. U sv. pismu na mnogo se mjesta hvali post. Kod Joela proroka čitamo (2, 12): »Ovo govori Gospodin: Obratite se k meni svim srcem svojim posteći i plačući i tugujući!« Anđeo kaže starom i mladom Tobiji (12, 8): »Bolja je molitva s postom i milostinjom nego li blago u zlatu sahranjivati.« Sam Isus (Mat. 17, 21) tvrdi da se postom dobiva vlast nad zlim duhovima: »Ovaj se rod izgoni samo molitvom i postom.«

Isto tako uzvišeno mišljenje ima o postu i sv. Crkva. Postom se vjernici čiste, kako spominjemo u današnjoj početnoj molitvi. A u korizmenom slavospjevu slavi Boga, »koji tjelesnim postom obuzdava opačine, diže duh, daje krjepost i nagrade«. Sv. oci su napisali mnogo o važnosti posta, ali nije moguće ljepše i kraće označiti njegovu vrijednost nego li je to učinila sv. Crkva u ovo nekoliko riječi. Najvažniji je pak razlog radi kojega je sv. Crkva naložila vjernicima 40-dnevni post, jer je i Božanski Spasitelj postio 40 dana. Po tome se ovaj post i zove »korizma« (t. j. quaresima, quadragesima = četrdesetnica).

Post je zapravo Isusova naredba. Evanđelista sv. Matej (pogl. 9) pripovijeda nam da su jednog dana pristupili k Isusu učenici Ivanovi govoreći: »Zašto mi i farizeji mnogo postimo, a tvoji učenici ne poste?« A Isus im odgovori: »Zar mogu svatovi tugovati dok je zaručnik s njima? Doći će dani kad će se uzeti od njih zaručnik i tada će postiti.« Eto, sad se opet približava vrijeme Isusove muke, kad će zaručnik naših duša biti silovito istrgnut od nas, pa je zato sv. Crkva odredila da se na to pripravimo postom.

U staro doba kršćani su se oštro pokorili i postili. Misne molitve kroz korizmu još i sada vrlo živim i oštrim riječima govore o korizmenom odricanju i mrtvenju. Nije im bilo zabranjeno samo meso već i vino, jaja, sir i mlijeko, a dozvoljeno je bilo samo voće, povrće i kruh. Post je pak trajao čitav dan i jeli su tek uvečer iza zalaza sunca. Od 9. vijeka su počeli objedovati u 3 sata popodne, a tek od 13. vijeka u podne. U najnovije doba je dozvoljeno i ujutro nešto maloga pojesti. Crkva je kao dobra majka, koja se zna prilagoditi novom načinu života, te je popustila u prvotnoj stezi. Zato, kršćani, obdržavajmo tako lagane korizmene zapovijedi i dopunimo svoju pokoru molitvom, milostinjom i drugim dobrim djelima!

SADAŠNJE OPĆE ODREDBE.

1. NEMRS. Š t o je nemrs? Uzdržavanje od mesa i mesne juhe. K o je dužan nemrsiti? Svaki koji je navršio 7 godina života, pa sve do smrti; izuzeti su bolesni, prosjaci, putnici i dr. K a d a je zabranjeno mrsiti? U sve petke kroz godinu, ako nije zapovijedan blagdan; na čistu srijedu, u petke i subote korizmene, na kvatrene dane; uoči Božića, Uskrsa, Duhova, Velike Gospe i Svijuh Svetih.

2. POST. Š t o je post? Odricanje u jelu tako da na dan posta jedemo samo tri puta, a od toga samo jedamput do sitosti. K o je dužan postiti? Svi oni koji su navršili 21. godinu, a nijesu ušli u 60. godinu; izuzeti su bolesni, oni koji veći dio dana rade teške poslove, žene noseće i koje doje i dr. K a d a se moramo postiti? Kroz korizmu sve dane u tjednu, makar bio blagdan, osim u nedjelje; na kvatrene dane; uoči onih 5 blagdana kao gore.

Ovo su općenite odredbe o postu i nemrsu za cijelu Crkvu. Biskupi mogu po dopuštenju sv. Stolice ublažiti te odredbe. Svatko neka se drži odredaba svog biskupa, koje se obično proglasuju sada na početku korizme.

Malim prijateljima.

I za vas je, draga djeco, korizma vrlo važno doba. Nemate, hvala Bogu, velikih grijeha kao mnogi odrasli, ali sigurno svake večeri kod ispitivanja savjesti nađete dosta toga što se preko dana dragom Bogu sigurno nije sviđalo. Bog hoće da je naše srce posve čisto, a dosada nije bilo. Zato morate i vi, djeco, činiti pokoru. Skoro je to još važnije za vas nego li za odrasle. Ako mlado stabalce u početku ravno raste, bit će uvijek uspravno. A staro ćeš stablo prije slomiti nego li posve uspraviti. Zato i kaže naša narodna poslovica: Savijaj drvo dok je mlado. Tako i vi nastojte još u mladosti odstraniti sve zle klice i ispraviti sve zle sklonosti svoje duše, pa ćete čitav život biti Božji, rasti ćete uvijek u Bogu.

Hoćete li, djeco draga, da dobro proživite sv. korizmeno vrijeme? Nije to tako teško. Evo ove tri odluke učinite za korizmu i onda ih junački izvedite: 1. svaki dan se u nečemu žrtvujte za ljubav Isusu, koji je radi nas strašno trpio; 2. po mogućnosti dajte milostinju ili barem razdijelite svoj komad kruha sa siromašnim drugom; 3. kroz korizmu nešto duže i ljepše molite. Osobito vam preporučam, ako ikako možete, idite kroz korizmu svaki dan k sv. Misi pa ćete čuti važnih i zanimivih događaja i opomena iz staroga i novoga zavjeta. Ako ne možete k sv. Misi, ali posjetite svaki dan kroz korizmu barem za čas Isusa u svetohraništu. Za tih Ga pohoda svaki dan molite i za obraćenje grešnika. Presv. Isusovu Srcu najdraže je kad molimo za obraćenje grešnika. Osobito žarko molite, draga djeco, ako se koji vaš dragi, možda otac a možda i majka, već dugo nije o Uskrsu pričestio. Ove godine morate onda uložiti sve sile da ga k Bogu obratite, jer žalostan bi bio Uskrs ako sva obitelj ne uskrsne na nov život. Ja ću vam o tome još pisati, pričat ću vam kako su neka djeca na jedan poseban način obratili svog oca. Međutim vi sada morate zato puno moliti. Ništa ne svlada roditelje i starije ljude nego kad djeca i mali prijatelji mole za njih. Ako pak nemate među svojtom nikoga za koga treba moliti, zahvalite Bogu i molite za ostale grešnike po svijetu, kojih je na svijetu nebrojeno. Promislite, djeco, samo ovo: toliko ljudi po prilici umire svaki dan na svijetu, da svaki

put kad dahnemo, jedan čovjek po zadnji put dahne, i svaki put što nam zakuca srce, jednom čovjeku prestane kucati. Ne znamo mi Božje putove, ali znamo da ni polovica ljudi nije na svijetu kršteno, a i da mnogi kršteni živu nekršćanski. Kako je važno zato moliti za umiruće, kad ih posebno u tom času sotona napastuje! Osobito se naučite često moliti ovaj zaziv: Presv. Srce Isusovo, smiluj se umirućima! Zato sv. Crkva i hoće da toliko puta preko dana molimo sv. Mariju, majku Božju, za nas grešnike sada i na čas smrti naše... Kad bismo se kroz ovu korizmu naučili lijepo moliti samo tu molitvu i uvijek se sabrano molili, već bismo puno učinili za se i za druge. Dajte, djeco, pokušajte!

Imprimatur! Hvar, 9. XI. 1934. Br. 2492/34. † Miho, biskup.

»ŽIVOT S CRKVOM« izlazi sedmično. Pretplata na godinu Din 40.
Pojedini broj 1 Dinar.

Narudžbe i pretplate prima svaka katolička knjižara, sve prodavaone devocijonalija, a mogu se slati i direktno nakladi:
HRVATSKA KNJIŽARA — SPLIT.

Uplate mogu se vršiti i na br. 38.059 čekovnog računa Hrvatske Tiskovne Zadruge u Splitu.

Uređuje: Svećenik Josip Kirigin, Hvar. — Izdaje: Hrv. Knjižara, Split.
Tisak Leonove Tiskare (zast. Josip Dadić), Split.

Literatura za korizmu i Veliku Sedmicu

	Din
KNEŽEVIĆ fra Pet.: »Muka Gospodina Našega Isukrsta i plač Matere Njegove« (Počimlje: Što ste stali, o mišnici ...) -	3.—
KNEŽEVIĆ fra Pet.: »Gospin plač ili Muka G. N. Isukrsta« (Počimlje: Poslušajte, braćo mila ...) - - - - - - - - -	3.—
»Muka Isusova i plač Bl. Dj. Marije« po Divkoviću i Babiću (Počimlje: Muka gorka Gospodina, Isukrsta Božjeg Sina...)	3.—
CEZNER ĐURO: »Gospin Plač i Muka Isusova« (Svetojeronimsko Svijetlo) - - - - - - - - - - - - - - - -	1.—
VIMER Dr. R.: »Muka i Slava G. N. Isusa Krista« - - - - -	10.—
RUKOVET MIRE ili razmišljanja o muci upućenoga Isusa Otkupitelja Boga našega - - - - - - - - - - - - - -	20.—
LANG Dr. JOS., biskup: »Slava presvetoj Krvi Isusovoj« Promatranja o predragocjenoj Krvi - - - - - - - - -	5.—
PUT KRIŽA -	2.—
PUT KRIŽA na ispokojenje Duša u Čistilištu i bogoljubna pobožnost od 100 »Pokoj viečni« za iste svete duše - -	3.—
URA ili Vienčić molitava pred Presv. Sakramentom - - -	3.—
OBREDI VELIKE SEDMICE po rimskom misalu i brevijaru	35.—
OFFICIUM MAJORIS HEBDOMADAE et octavae Paschae, a dominica in palmis usque ad sabbatum in albis. Cum Cantu -	100.—
ISTO, u većem formatu i većim slovima. **izdanje Pustet** - -	125.—
CANTUS CHORALES MAJORIS HEBDOMADAE - - - - -	20.—
UFFIZIO DELLA SETTIMANA SANTA E DELL' OTTAVA DI PASQUA - latinsko-talijanski tekst - - - - - - - -	40.—
MESSALINO PER LA QUARESIMA, con note storico-liturgiche e brevi riflessioni sul Vangelo per ogni giorno - -	45.—

Hrvatska Knjižara - Split